

ЕКО

СВІТ

№31
2023

ПОНЕДІЛОК, 6 ЛИСТОПАДА «ЧИСТА КРАЇНА – ЧИСТА ЗЕМЛЯ»

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПРИРОДИ

8 найзагадковіших об'єктів світу

Літаємо в космос, наввипередки будуємо хмарочоси, клонуємо живі організми і робимо багато такого, що ще недавно здавалося неможливим. І при цьому досі нездатні розгадати загадки будівельників і мислителів, що жили тисячоліття тому. Стародавній булижник вагою в сотню тонн дивує нас більше, ніж комп'ютер розміром у пів-долоні.

СТОУНХЕНДЖ, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ, СОЛСБЕРІ

Вівтар, обсерваторія, гробниця, календар? Вчені так і не прийшли до єдиної думки. П'ять тисяч років тому з'явилися кільцевий рів і вали навколо нього діаметром 115 м. Декількома століттями пізніше древні будівельники доставили сюди 80 чотиритонних каменів, а ще через пару століть – 30 мегалітів вагою 25 тонн. Каміні були встановлені по колу і у вигляді підкови. Той вигляд, в якому Стоунхендж дійшов до наших днів, багато в чому результат людської діяльності недавніх століть. Люди продовжували трудитися над камінням: селяни відколупувати від них шматочки-обереги, туристи мітили територію написами, а реставратори додумали за стародавніх, як тут у них що стояло правильно.

ПІРАМІДА КУКУЛЬКАНА, МЕКСИКА, ЧІЧЕН-ІЦА

Щороку в дні весняного і осіннього рівнодення біля підніжжя святилища верховного божества майя – Пер-

натого Змія – збираються тисячі туристів. Вони спостерігають диво «явлення» Кукулькана: Змія рухається вниз вздовж балюстради головних сходів. Ілюзію створює гра трикутних тіней, що відкидаються дев'ятьма платформами піраміди в той момент, коли сонце, що хилиться до заходу, протягом 10 хвилин висвітлює її північно-західний кут. Було б святилище зміщене хоч на градус, нічого подібного б не відбувалося.

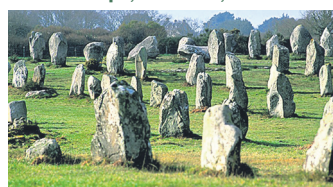
САКСАУАМАН, ПЕРУ, КУСКО

Археологічний парк на висоті 3700 метрів і площею 3000 га розта-

шований на північ від столиці Імперії інків. Оборонний і одночасно храмовий комплекс був побудований на рубежі XV-XVI століть. Зигзагоподібні зубчасті стіни, що досягають 400 метрів в довжину і шести у висоту, складені з 200-тонних кам'яних блоків. Як інки встановлювали ці блоки, як підганяли їх один під інший – невідомо. Зверху Саксауаман виглядає як зубаста голова пуми Куско (місто було закладено у формі священної тварини інків).

КАРНАКСЬКІ КАМЕНІ, ФРАНЦІЯ, БРЕТАНЬ, КАРНАК

У цілому близько 4000 мегалітів заввишки до чотирьох метрів розставлені стрункими алеями неподалік від міста Карнак. Ряди йдуть паралельно один одному або розходяться віялом, подекуди утворюють кола. Комплекс датується V-IV тисячоліттям до н.е. У Бретані ходили легенди, що царівник Мерлін змусив закам'яніти шеренги римських легіонерів.

КАМ'ЯНІ КУЛІ, КОСТА-РІКА

Артефакти доколумбової епохи, розкидані поблизу Тихоокеанського узбережжя Коста-Ріки, були виявлені в 1930-і роки працівниками бананових плантацій. Сподіваючись знайти всередині золото, вандали зруйнували багато куль. Зараз більшість з тих, що залишилися, зберігаються в музеях.

СКРИЖАЛІ ДЖОРДЖІ, США

У 1979 році хтось під псевдонімом RC Christian замовив будівельній фірмі монумент – конструкції з шести гранітних монолітів загальною вагою понад 100 тонн. На чотирьох бічних плитах ви-

карбувані десять заповідей нащадкам на восьми мовах, включаючи російську. Останній пункт говорить: «Не будьте раком для Землі, природі теж залиште місце!»

НУРАГИ САРДИНІЇ, ІТАЛІЯ

Напівкічні споруди, що нагадують величезні вулики (висотою до 20 м), з'явилися в Сардинії в кінці II тисячоліття до н.е., до приходу римлян. Вежі побудовані без фундаменту, з накладених один на одного кам'яних блоків, що не скріплені ніяким розчином і тримаються тільки за рахунок власної ваги. Призначення нурагів невідоме. Характерно, що археологи не раз виявляли при розкопках мініатюрні моделі цих веж з бронзи.

НЬЮГРЕЙНДЖ, ІРЛАНДІЯ, ДУБЛІН

Кельти називали його курганом фей і вважали будинком одного зі своїх головних богів. Круглу споруду з каменя, землі і щебеню діаметром 85 метрів було зведено понад 5000 років тому. Всередину кургану веде коридор, який закінчується ритуальною камерою. У дні зимового сонцестояння ця камера яскраво висвітлюється на 15-20 хвилин променем сонця, що потрапляє у вікно над входом в тунель.

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної військової адміністрації видано Висновок з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМПАНІЯ «ТЕХНОКОМСЕРВІС» "Влаштування розвідувальної свердловини № 1 Октябрського родовища з метою розвідки покладів вуглеводнів та газів низькопроникних колекторів на Октябрському родовищі на території Зачепилівської селищної ради Красноградського району Харківської області, поза межами населених пунктів" від 31.10.2023 року № 03.02-20/011, який 31.10.2023 року опубліковано в Єдиному реєстрі з ОВД (реєстраційний номер справи 20237310843).

ПОВІДОМЛЕННЯ

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля АГРО-ВИРОБНИЧА ФІРМА "АРКТУР ЛТД" У ФОРМІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ, код за ЄДРПОУ 22702895

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання:

Юридична адреса 62433 Харківська обл., м. Люботин, вул. Транспортна, 29 А.
E-mail: tov.arctur ltd@gmail.com.
Контактний номер телефону: (066) 062-58-86.

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи-підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристики, технічні альтернативи*.

Розробка першої черги Караванського родовища кварцового піску. Видобування кварцового піску в якості сировини, придатної для виробництва скла на ділянці площею 4,05 га в межах Люботинської міської територіальної громади Харківського району Харківської області.

Технічна альтернатива 1.

Гірничо-технічні умови розробки Караванського родовища сприятливі для розробки відкритим способом. Система розробки прийнята суцільна, механізована по необхідним піскам та гідромеханізована по обводним піскам, транспортна та паралельним просуванням фронту робіт, зовнішнім відвалотворенням. На родовищі прийнята транспортна схема розробки за допомогою завантаження сухого піску екскаватором на самоскиди.

Для пілопригнічення передбачається здійснювати зрошення гірничої маси перед екскаватором і полив автодоріг за допомогою поливальної машини.

Після відробки родовища передбачається здійснення рекультивациі порушених земель: вироблений простір кар'єра - під штучну водойму; плато внутрішнього відвалу кар'єра - під лісонасадження та зону відпочинку; надводні укоси кар'єра - під посадку кущів, багаторічних трав та самозаростання.

Зняття ґрунтово-рослинного шару буде проводитися бульдозером з подальшим навантаженням екскаватором у самоскид і перевезенням у відвали.

Розкривні породи розробляються екскаватором, з навантаженням у автосамоскиди, транспортуванням і складуванням на період будівництва кар'єру у зовнішні відвали.

Технічна альтернатива 2.

Видобування сухого піску бульдозерним методом. Застосування даного методу видобутку є менш доцільним, так як корисна копалина в родовищі залягає на достатньо велику глибину і відповідно для бульдозерного методу вимагає розробки в декілька видобувних уступів.

Екскаваторний метод дозволяє здійснювати видобуток в один уступ та більш якісно та раціонально вилучати корисну копалину.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.**Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.**

Караванське родовище, загальною площею 27,1 га, в адміністративно-територіальному відношенні розміщено на землях Валківської міської територіальної громади Богодухівського району та Люботинської міської територіальної громади Харківського району Харківської області.

Частина родовища, передбачена під розробку першої черги, площею 4,05 га охоплює земельні ділянки з кадастровими номерами 6311290003:01:007:0003 та 6311290003:01:007:0002, які розташовуються поза межами населених пунктів на території Люботинської міської ради Харківської області.

* Суб'єкт господарювання має право розглядати більше технічних та територіальних альтернатив.

Обидві ділянки перебувають в користуванні у ТОВ АГРО-ВИРОБНИЧА ФІРМА "АРКТУР ЛТД" відповідно до договору оренди з Люботинською міськрадою Харківської області.

Категорія земель - землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Цільове призначення: 11.03 - Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств для розробки покладів піску.

Видобування корисної копалини планується відповідно до спеціального дозволу на користування надрами від 20.12.2020 року № 6454.

Найближча житлова забудова знаходиться на відстані близько 132 м на південний схід від кар'єру в селищі Караван Люботинської міської ради Харківської області, дачні ділянки - Садове товариство "Шпагачик" розміщені на відстані 52 м на північ від межі кар'єру першої черги розробки.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

Вибір альтернативних варіантів провадження планованої діяльності обмежується наявністю розвіданих та затверджених запасів, розміщенням житлової забудови та прирівняних до неї територій і є найбільш доцільним та ефективним варіантом задоволення господарської потреби у видобутку корисної копалини та виконання мети підприємства. Альтернативні варіанти планованої діяльності відсутні, оскільки місце розташування її знаходиться в найбільш оптимальних геологічних умовах.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності

В регіоні добре розвинена гірничодобувна та переробна галузь, зокрема пов'язана з виробництвом скляних виробів та сировини для виробництва скла. В зв'язку з тим, що родовища, які знаходяться в регіоні, експлуатуються 20 років та більше, на даний момент складаються сприятливі умови для створення додаткових альтернативних джерел скляної сировини.

Вплив на соціальне середовище носить позитивний аспект. Соціально-економічний вплив планованої діяльності полягає у створенні робочих місць для населення, яке проживає в межах даного адміністративного району. Крім того, сплаті податків в місцеві бюджети (в т. ч. сплата рентних платежів). Видобування галузь дає можливість передбачити розподіл коштів між бюджетами різних рівнів і направлення.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)

Корисна копалина кварцові піски відносяться до сировини загальнодержавного значення (відповідно до переліку корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.1994 р. №827 та внесення змін постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. №1370). Вони представляють продуктивну товщу в геологічному розрізі родовища, яка у вигляді пласту прослідковується по всій площі родовища.

Потужність корисних копалин по родовищу:

- верхній горизонт, середня потужність 2,5 м. при коливанні від 0,4 до 14,0 м.
- середній горизонт, середня потужність 5,6 м. при коливанні від 0 до 20,2 м.
- нижній горизонт, середня потужність 3,8 м. при коливанні від 2,0 до 8,4 м.

Родовище раніше не розроблялось.

Площа Караванського родовища згідно зі спеціальним дозволом від 28.12.2020 року

№ 6456 - 27,1 га. Площа, передбачена для розробки першої черги кар'єру з метою видобування кварцового піску становить 4,05 га.

Комплекс порід у межах родовища представлений наступними літологічними різновидами:

- ґрунтово-рослинним шаром та техногенними відкладами;
- сулинками та піщано-глинистими відкладами четвертинного віку;
- глинами пліоцену;
- пісками - глинистими, новопетрівської світи;
- пісками скляними, новопетрівської та берекської світи.

Гірничо-технічні та гідрогеологічні умови Караванського родовища сприятливі для розробки відкритим способом. Виходячи з досвіду експлуатації аналогічних родовищ, рекомендується транспортна система розробки, при паралельному просуванні фронту робіт з транспортуванням розкривних порід у внутрішні відвали.

Балансові запаси (протокол ДКЗ України №846 від 30 квітня - 20 травня 2004 р.) складають категорія В+С1-5151 тис.т /3219,4 тис.м³, В-1649 тис.т, С1 - 3502 тис.т, загальний обсяг розкривних робіт, що підлягають розробці, складає 1530 тис.м³, об'єм ґрунтово-рослинного шару 127,0 тис.м³.

За сукупністю визначених вимог і вичислених розвіданого родовища рекомендована річна продуктивність кар'єру: 1 рік 50 тис. т (31,25 тис. м³), наступні роки від 70,0 тис. т (43,75 тис. м³) до 140,0 тис. т (87,5 тис. м³).

Проектний термін відпрацювання для першої черги кар'єру становитиме:

- при мінімальній потужності 5 років,
- при максимальній потужності 3 роки.

За 150 м на північний захід від родовища планується проммайdanчик площею 250 м², розмірами 50м*50м. На проммайdanчику планується розташувати два вагончика ВП-6 для побутового обслуговування робітників, майdanчик для розміщення машин та механізмів, дизель-генератор з накриттям.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1

Згідно з ДСП 173-96 нормативна санітарно-захисна зона для підприємств по видобуванню піску не визначена.

Санітарно-гігієнічні обмеження - допустимі рівні звуку (дБА).

Сортування відходів та передача їх спеціалізованим підприємствам у відповідності до встановлених санітарно-гігієнічних вимог і природоохоронного законодавства.

Раціональне використання водних ресурсів із мінімальним споживанням води. Забір води з підземних та поверхневих джерел та скид в водні об'єкти необхідно здійснювати відповідно до дозволу на спеціальне водокористування.

Викиди від стаціонарних джерел повинні здійснюватися за наявності дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Виконання правил протипожежної безпеки.

Виконання вимог щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони надр.

щодо технічної альтернативи 2

Екологічні обмеження ті ж, що і для альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1

- Дотримання розміру санітарно-захисної зони, гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, шумового, іонізуючого та радіаційного впливу згідно з "Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів", що затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 року №173.

- цільове використання земельних ділянок.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається через відсутність територіальної альтернативи 2.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист територій за альтернативами

щодо технічної альтернативи 1

Топографо-геодезичні, інженерно-геологічні та інші вишукування виконуватимуться у необхідному обсязі, згідно з чинним законодавством, з метою забезпечення раціонального використання природних ресурсів, а також забезпечення виконання охоронних відновлюваних, захисних та компенсаційних заходів. Передбачається зняття родючого шару ґрунту і складування його у відвали для подальшого використання для рекультивації.

щодо технічної альтернативи 2

Еколого-інженерна підготовка і захист територій така ж як і для альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1

Компонування комплексу технологічного обладнання з урахуванням вимог техніки безпеки і виробничої санітарії.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається через відсутність територіальної альтернативи 2.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля (для кожного із об'єктів):

щодо технічної альтернативи 1

Можливі впливи планованої діяльності:

Атмосферне повітря - вплив від техніки, що працює на кар'єрі. Вплив не повинен перевищувати санітарні нормативи на межі СЗЗ та найближчої житлової забудови.

Шумове забруднення. Пов'язане з роботою гірничодобувного обладнання і ремонтних робіт.

Клімат і мікроклімат - формування мікрокліматичних умов, які сприяють розвитку і поширенню шкідливих видів не передбачаються, вплив незначний.

Геологічне середовище. Порушення земної поверхні в процесі проведення гірничих виробок за площею і глибиною залягання затверджених запасів.

Водне середовище - вплив на водні ресурси району планованої діяльності може виникати у разі порушення технологічних процесів чи можливих наслідків аварійних ситуацій. Забезпечення працівників на санітарно-гігієнічні та питні потреби передбачається привізною водою. В технологічному процесі вода не використовується.

Забір води з водних об'єктів та скид стічних вод в них не передбачається. Аварійні ситуації можуть виникати внаслідок проливу паливно-мастильних матеріалів на відкриті поверхню ґрунту з подальшим проникненням у водне середовище. Втім, передбачаючи та вживаючи необхідних заходів безпеки, які виключають можливість попадання нафтопродуктів на відкриті поверхню або водне середовище та організацію належного контролю за технологічними процесами, вірогідність негативно-го впливу на водні ресурси від планованої діяльності мінімальна відсутня.

Відходи - за умови дотримання санітарних норм щодо поводження з відходами, вплив на навколишнє середовище буде допустимим.

Навколишнє техногенне середовище: негативні впливи відсутні.

Рослинний і тваринний світ: тимчасове збіднення флори та фауни. Вплив на існуючу екосистему внаслідок зміни ландшафту.

Навколишнє соціальне середовище - утворення нових робочих місць, збільшення відрахувань з прибутку в місцевий бюджет.

щодо технічної альтернативи 2

Впливи ті ж, що і для альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1

Вплив буде здійснюватися в межах територій Люботинської та Валківської міських територіальних громад Харківської області.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається через відсутність територіальної альтернативи 2.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля

Планована діяльність належить до другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля (підпункт 1 пункту 3 частини 3 статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля").

10. Наявність підстав для здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля

Підстави для здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля відсутні.

щодо територіальної альтернативи 2

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД у відповідності з вимогами статті 6 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" з урахуванням сфер, джерел та видів можливого впливу на довкілля. До звіту з оцінки впливу на довкілля будуть включені з достатньою деталізацією наступні планові показники:

- опис місця провадження планованої діяльності та цілі планованої діяльності;

- опис основних характеристик планованої діяльності;

- опис поточного стану довкілля та факторів довкілля;

- оцінка впливу планованої діяльності на геологічне середовище, атмосферне повітря, поверхневі, підземні води, ґрунти, рослинний та тваринний світи, техногенне середовище, соціальне середовище;

- опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;

- зауваження та пропозиції, які надійдуть в результаті громадських обговорень.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля, тому підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

- проведення громадського обговорення планованої діяльності;

- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки трансграничного впливу, іншої інформації;

- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськості має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності будуть:

- Висновок з оцінки впливу на довкілля, що видається Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної військової адміністрації відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" (зі змінами);

- Дозвіл на викиди, що видається Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної військової адміністрації відповідно до Закону України "Про охорону атмосферного повітря" (зі змінами).

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля"; орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до:

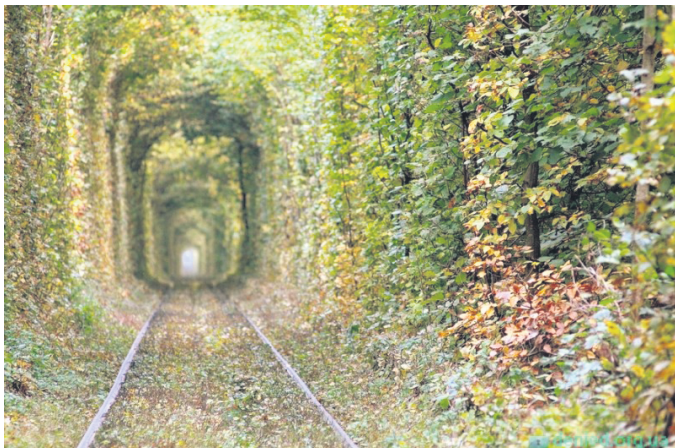
Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної військової адміністрації.

(найменування уповноваженого органу)

Поштова адреса: 61022, м. Харків, м-н. Свободи, 5 Держпром, 4 під'їзд, 7 поверх, e-mail: ecodpart@kharkivoda.gov.ua.

(поштова адреса, електронна адреса)

Романтичний Тунель кохання у Клевані: Лісова дорога у казку

Тут ніколи не жили королі чи принцеси і не відбувались драматичні історичні події. Ця туристична пам'ятка заслужила визнання виключно своєю красою. Красою, створеною магією найвидатнішого у світі архітектора – Природи. А історію тут творять романтики. Щодня, ті, хто приїжджають сюди у пошуках кохання. Адже, кажуть, саме тут воно і живе. Блукаючи довгою доріжкою під алеями то зеленого, то багряно-червоного, то золотого віття. І якщо ви хочете знайти кохання – варто лише попросити, стоячи тут. Це місце так і називається – Тунель кохання.

Ботанічний феномен - «живий» зелений тунель у лісовому масиві, утворений заростями дерев та кущів. Сплітаючись між собою гілками і листям, вони виглядають наче тунель точної аркої форми. Кажуть, арка має символічне значення. Ті, хто побував тут, розповідають про дуже сильну ауру, яку можна відчутти. А колія на дві рейки – це ніби символ шляху для двох долі. Якщо самотня людина, стоячи у цьому тунелі, загадає бажання знайти свою половинку, воно обов'язково збудеться. Пари ж просять у долі вічного кохання. І справді, важко втриматись, щоб не загадати бажання, коли стоїш ніби посеред казки. Тут все здається якимось чарівним...

ЛЕГЕНДА ПРО КОХАННЯ І СВІТЛО НІЧНИХ ЛІХТАРИКІВ У ЛІСІ

Розповідають, що ця історія трапилася на початку ХХ століття. Тоді колія, що вестиме із Оржева (сусіднє село) до Клевані була лише у планах. Спроекувати залізну дорогу у цій місцині було не так просто: потрібно було зносити багато будинків, розширювати роз'їзд. Несподівана ідея прийшла в голову молодому польському інженеру. Він запропонував прокласти залізну полотно навпростець – через ліс. За-

мовники проекту тоді не здогадувались, що для інженера це був просто найкоротший прямий шлях до коханої дівчини...

Вона жила у Клевані і ходила у православному церкву. Та на свою біду закохалась у польського католика (того самого інженера), чим не на жарт обурила батьків. Вони були категорично проти зустрічі пари.

Хлопець жив у Оржеві і приїжджав на таємні зустрічі з коханою на велосипеді. Коли ж сама доля підкинула шанс створити пряму дорогу між двома селами, він відчайдушно взявся за роботу.

Колія вийшла рівненька та пряма і виглядала вона неначе зелений тунель серед лісу. Щоб спілкуватись на відстані, закохані вивчили азбуку Морзе і ввечерами з допомогою ліхтарів таємно посилали одне одному повідомлення, які світлювали зашифрованими знізнаннями. З допомогою біноклів в прями́сінському лісовому тунелі було чудово видно світлові знаки аж за три кілометри від парубка до дівчини. Його – від Оржева, а її – від Клевані. Отак вони і спілкувались, забуваючи про заборони батьків і не думаючи про те, що скажуть люди.

Та згодом життя розлучило їх, проклавши його дорогу назад у Польщу, а її – до серця іншого. Кажуть, кожен прожив щас-

ливе життя, та до кінця пам'ятав романтичну історію своєї юності.

ПРОЗАІЧНА ВЕРСІЯ...

Насправді ж залізницю від сторонніх очей інженери сховали навмисне. Колись у довколишніх селах були військові бази, через що й вдалися до прийому маскування, засадивши дорогу лісом. Минав час, військові бази відійшли на другий план. Люди припинили обрізати дерева довкола колії, дозволивши природі самій господарювати у лісових володіннях. Рік за роком вона окутувала дорогу гіллям, доки не утворилась справжня жива печера неймовірної краси.

Це диво природи простягається на відрізок залізничної колії, яка веде від селища Клевань до селища Оржів, приблизно на 4 кілометри. Дерев а далі росли б, сплітаючи гілля щораз тісніше, якби їх не будив поїзд, який мчить по рейсах у напрямку місцевого заводу.

ЧИМ ШЕ ЦІКАВА КЛЕВАНЬ?

Та й саме містечко Клевань дуже красиво. Воно здивує вас своєю старовинною архітектурою. Зокрема, ранньобароковий Благовіщенський костел збудований ще Єжи Чарторийським. У центрі побачите уніатську церкву Різдва 1777 року із старою дзвіницею. Та найвизначнішою архітектурною пам'яткою є Клеванський замок. Його пов'язують з іменем князя Федора Чорторийського, луцького старости. У 1495 році він відбудував існуючу раніше фортецю, оточивши її нічними кам'яними стінами. Укріплення на високому березі річки Стубла дійшли до нас вже як

руїни. Вони видніють здалеку двома кам'яними вежами «Пунтоне» та величним віадуком. Красиво, але якось трагічно. Бо давня історія вже надто сильно припорошена пилом забуття та байдужості.

КІНО ПРО ТУНЕЛЬ КОХАННЯ – ЯПОНСЬКА РОМАНТИЧНА ДРАМА

Та за останні роки у Клевань навідується все більше туристів. Люди справді почали цінувати красу і багатство унікальних куточків України. Адже їх так багато – цікавих, дивовижно красивих, унікальних та незвіданих.

У клеванському Тунелі кохання вже безліч разів проходили найрізноманітніші зйомки. Кліпи, ролики, короткометражки, реклами. А минулого року японський кінорежисер Акіюші Імазакі навіть зняв тут повнометражний фільм. Прем'єра "Клевань, тунель кохання" відбулась 23.12.2014 на Ханойському міжнародному кінофестивалі.

Кажуть, природні декорації для романтичної драми шукали по всьому світу. Але найкрасивіші знайшли тут, в Україні. Сама пам'ятка природи ніби є образним героєм стрічки, яка навіть названа його іменем.

Потрапити у Тунель кохання можна різними шляхами. З Рівного у Клевань курсує маршрут, яка так і називається. Можна доїхати поїздом у напрямку Луцька. Якщо їхатимете автівою – із траси Рівне – Луцьк потрібно з'їхати на перехресті біля села Зоря. Знайти туристичну пам'ятку неважко. По дорозі ви обов'язково помітите вказівну табличку "Тунель Кохання".

Місце знаходження: Рівненська область, Рівненський район, смт Клевань
GPS: N: 50.750685 E: 26.044094

Газета - "Екосвіт", вітчизняне, українською мовою.

Тематика газети - екологічна.

Засновник - Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи.

Відповідальний за випуск - Суровцева І. В.

Порядковий номер випуску, дата його виходу в світ - №31 від 6.11.2023.

Тираж - 300 шт. Розповсюджується безкоштовно.

Адреса видавця - м. Харків, вул. Серпова 4, оф. 511-610.

Серія, номер і дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію - KB № 24203-14043ПР від 30.10.2019.

Видавець - ФОП Суровцева І. В.

Точка зору відповідального за видання не завжди співпадає з точкою зору авторів.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Рукописи не рецензуються та не повертаються.

Тематика газети - екологічна, українською мовою.

Спосіб поширення: 100% - роздріб.

Обсяг: 4 шпальти. Формат: А4, кольорова.

Розміщення інформації в газеті "Екосвіт"

тел. +38 099 199 69 79 surovtceva2205@gmail.com